

Persbericht

Luxemburg, 5 juni 2020

Ondanks specifieke GLB-maatregelen blijft de biodiversiteit op landbouwgrond achteruitgaan, aldus controleurs

Volgens een nieuw verslag van de Europese Rekenkamer (ERK) heeft het gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB) de decennialange achteruitgang van de biodiversiteit niet effectief kunnen terugdraaien en blijft intensieve landbouw een belangrijke oorzaak van biodiversiteitsverlies. De controleurs troffen hiaten aan in de EU-biodiversiteitsstrategie voor 2020 en de coördinatie ervan met het GLB. Bovendien is de wijze waarop de Commissie de GLB-uitgaven voor biodiversiteit monitort onbetrouwbaar en heeft de meeste GLB-financiering weinig positieve gevolgen voor de biodiversiteit. Sommige GLB-regelingen hebben een groter potentieel om de biodiversiteit te verbeteren, maar de Commissie en de lidstaten gaven de voorkeur aan opties met weinig impact.

In Europa zijn het aantal en de verscheidenheid aan soorten op landbouwgrond gedurende vele jaren afgenomen. Sinds 1990 zijn de populaties akker- en weidevogels en graslandvlinders — een goede indicator voor veranderingen — met meer dan 30 % gedaald. Intensieve landbouw heeft geleid tot een afname van de abundantie en diversiteit van natuurlijke vegetatie en daardoor van dieren, en blijft een van de belangrijkste oorzaken van biodiversiteitsverlies.

In 2011 heeft de Commissie een strategie aangenomen om het biodiversiteitsverlies uiterlijk in 2020 tot staan te brengen. Zij heeft zich ertoe verbonden de bijdrage van de land- en bosbouw aan de instandhouding van de biodiversiteit te verhogen en heeft tot doel een “meetbare verbetering” te bewerkstelligen van de staat van instandhouding van de soorten en habitats die invloed ondervinden van de landbouw. De controleurs hebben beoordeeld of het GLB heeft bijgedragen tot een betere instandhouding van de biodiversiteit van landbouwgrond en zijn nagegaan of de EU haar doelstellingen verwezenlijkt. Zij bezochten hiertoe Cyprus, Duitsland, Ierland, Polen en Roemenië.

“Het GLB is tot nu toe onvoldoende gebleken om de achteruitgang van de biodiversiteit op landbouwgrond, een grote bedreiging voor zowel landbouw als milieu, tegen te gaan”, aldus Viorel Ștefan, het lid van de ERK dat verantwoordelijk is voor het verslag. “Het GLB-voorstel voor de periode na 2020 en de biodiversiteitsstrategie voor 2030 zijn erop gericht om het GLB beter te laten inspelen op uitdagingen als biodiversiteitsverlies, klimaatverandering of de generatievernieuwing, en tegelijk de Europese landbouwers steun te blijven geven voor een duurzame en concurrerende landbouwsector.”

Dit persbericht wil slechts de kernboodschap weergeven van het speciaal verslag van de Europese Rekenkamer. Het volledige verslag is beschikbaar op www.eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

De controleurs stelden vast dat de EU-biodiversiteitsstrategie voor 2020 geen meetbare streefdoelen voor de landbouw bevatte, waardoor het moeilijk is om de vooruitgang en de prestaties van door de EU gefinancierde acties te beoordelen. Bovendien was er geen goede coördinatie tussen het beleid en de strategieën van de EU op het gebied van de biodiversiteit, wat er bijvoorbeeld toe heeft geleid dat de achteruitgang van de genetische diversiteit, een deel van de biodiversiteit, niet werd aangepakt.

De rechtstreekse betalingen aan landbouwbedrijven in het kader van het GLB zijn goed voor ongeveer 70 % van de totale landbouwwitgaven van de EU, maar de wijze waarop de Commissie de uitgaven van het GLB ten behoeve van de biodiversiteit monitort, is onbetrouwbaar omdat daarmee de bijdrage van sommige maatregelen aan de biodiversiteit wordt overschat. Bovendien is het effect ervan op de biodiversiteit van landbouwgrond beperkt of onbekend. Hoewel sommige vereisten inzake rechtstreekse betalingen, met name “vergroening” en “de randvoorwaarden”, de biodiversiteit kunnen verbeteren, gaven de Commissie en de lidstaten de voorkeur aan opties met weinig impact zoals vang- of stikstofbindende gewassen. De controleurs hebben ook vastgesteld dat de sanctieregeling voor de randvoorwaarden geen duidelijke impact heeft gehad op de biodiversiteit van landbouwgrond en dat het potentieel van vergroening niet voldoende was ontwikkeld.

Programma’s voor plattelandsontwikkeling hebben wat betreft biodiversiteit een groter potentieel dan rechtstreekse betalingen, met name de programma’s ter ondersteuning van milieuvriendelijke landbouwpraktijken die verder gaan dan de desbetreffende wettelijke verplichtingen. De lidstaten maken echter zelden gebruik van maatregelen die een grote impact hebben, zoals resultaatgerichte regelingen, in tegenstelling tot minder veeleisende en minder gunstige (“lichtgroene”) maatregelen die populairder zijn bij landbouwers.

De controleurs bevelen de Commissie aan de biodiversiteitsstrategie voor 2030 beter te coördineren, de bijdrage van rechtstreekse betalingen en plattelandsontwikkeling aan de biodiversiteit van landbouwgrond te verhogen, de begrotingsuitgaven nauwkeuriger te monitoren en betrouwbare indicatoren te ontwikkelen om de impact van het GLB te beoordelen.

Noot voor de redactie

De biodiversiteit van landbouwgrond heeft betrekking op wilde dieren (d.w.z. geen vee), zoals kleine zoogdieren, vogels en insecten, natuurlijke vegetatie op grasland, bouwland en meerjarige teelten en onder de grond levende organismen.

De rol van de EU op het gebied van de bescherming van de biodiversiteit is van cruciaal belang omdat de EU milieunormen vaststelt en de meeste landbouwwitgaven van de lidstaten cofinanciert. De Commissie was van plan om in de periode 2014-2020 86 miljard EUR (ongeveer 8 % van de langetermijnbegroting van de EU) aan biodiversiteit te besteden, waarvan 66 miljard EUR afkomstig was van het GLB. Zowel de EU als de lidstaten hebben in de jaren 1990 het VN-Verdrag inzake biologische diversiteit ondertekend en zich er in 2010 toe verbonden de Aichi-biodiversiteitsdoelen voor 2020 te verwezenlijken. In januari 2020 heeft het Wereld Economisch Forum het biodiversiteitsverlies aangemerkt als een van de vijf grootste bedreigingen waarmee de wereld wordt geconfronteerd, zowel wat betreft de waarschijnlijkheid als de impact daarvan. In mei 2020 publiceerde de Commissie haar EU-biodiversiteitsstrategie voor 2030.

De ERK publiceert Speciaal verslag nr. 13/2020: “Biodiversiteit op landbouwgrond: met de bijdrage van het GLB is de achteruitgang niet tot staan gebracht” op Wereldmilieudag, waarop ook de biodiversiteit wordt gevierd. Het verslag is in 23 EU-talen beschikbaar op haar website (eca.europa.eu). De ERK heeft eerder verslagen gepubliceerd over bestrijdingsmiddelen, Natura 2000

en de vergroening in het kader van het GLB. In haar volgende ECA Journal zal zij ook berichten over de biodiversiteit, en binnenkort publiceert zij een verslag over bestuivers.

Perscontact voor dit verslag: Damijan Fišer

E: damijan.fiser@eca.europa.eu T: (+352) 4398 45 510 M: (+352) 621 55 22 24

Maatregelen van de ERK met het oog op de COVID-19-pandemie

De Europese Rekenkamer (ERK) heeft het nodige ondernomen om tijdens de COVID-19-pandemie de overheidsfinanciën in de EU op doeltreffende wijze te kunnen blijven controleren en controleverslagen, adviezen en evaluaties tijdig uit te brengen, voor zover dit in deze moeilijke tijden mogelijk is. Tegelijkertijd gaat onze dank uit naar alle mensen die zich inzetten om levens te redden en de pandemie te bestrijden in Luxemburg, elders in de EU en overal ter wereld. We blijven ons ook inzetten om het beleid van de Luxemburgse overheid voor de bescherming van de volksgezondheid te ondersteunen. Wij beperken de effecten van de huidige gezondheidscrisis op ons personeel en hebben voorzorgsmaatregelen genomen om het risico voor hen en hun familie zoveel mogelijk te beperken.